

Biodiversiteit actieplan gemeente Veghel

Gemeente Veghel

samenwerkingsverband Duurzame Driehoek

Veghel, 8 december 2008

Grontmij Nederland bv
Gemeente Veghel

Inhoudsopgave

1	Biodiversiteit.....	4
1.1	Wat is biodiversiteit?	4
1.2	Is biodiversiteit belangrijk?	4
2	Biodiversiteit in gemeente Veghel	6
2.1	Hoe is het gesteld met de biodiversiteit in de gemeente Veghel?	6
2.2	Wat doet de gemeente Veghel al voor biodiversiteit?	6
2.3	Duurzame Driehoek en biodiversiteit.....	6
3	De natuurambassadeur vleermuis	8
3.1	De karakteristieke landschappen van de gemeente Veghel	8
3.2	De kansenkaart.....	8
3.3	De verkiezingsuitslag	9
3.4	Vleermuis als natuurambassadeur.....	9
3.5	Meeliftende soorten	10
4	Uitvoeringsplan	11
4.1	Acties	11
4.2	Planning	11
5	Communicatieplan	12
5.1	Inleiding.....	12
5.2	Communicatiedoelstellingen	12
5.3	Doelgroepen.....	12
5.4	Interne communicatie.....	13
5.5	Externe communicatie	14
5.6	Communicatieplanning	14
6	Monitoring	15

Bijlagen

- 1 Prioritaire soorten kanskaart provincie Noord-Brabant voor gemeente Veghel
- 2 Uitvoeringsprogramma actieplan gemeente Veghel

1 Biodiversiteit

1.1 Wat is biodiversiteit?

Biodiversiteit is een breed begrip, iedereen heeft er wel eens van gehoord, maar weinig mensen kunnen aangeven wat er precies mee bedoeld wordt. Er bestaan veel verschillende definities van biodiversiteit. De bekendste en meeste gebruikte definitie is die van het "Verdrag inzake behoud van biodiversiteit" (Rio de Janeiro, 1992). In dit verdrag is biodiversiteit gedefinieerd als:

De variabiliteit onder levende organismen van allerlei herkomst, met inbegrip van, onder andere, terrestrische, mariene en andere aquatische ecosystemen en de ecologische complexen waarvan zij deel uitmaken, dit omvat mede de diversiteit tussen soorten, binnen soorten en van ecosystemen.

Dit is een erg uitgebreide en lastige definitie van het begrip biodiversiteit. In één zin zou je kunnen zeggen:

Biodiversiteit is de variatie tussen soorten, binnen soorten en van ecosystemen.

Wereldwijd gaat het erg slecht met de biodiversiteit. Uit tal van onderzoeken blijkt dat duizenden soorten uitsterven of met uitsterven bedreigd zijn, ook in Nederland. Volgens onderzoekers zitten we op dit moment in de zesde grote uitstervingspiek die de wereld tijdens haar bestaan heeft gekend. Andere uitstervingspieken werden veroorzaakt door ijstijden of een meteorietinslag (dinosauriërs). De huidige uitstervingspiek wordt echter veroorzaakt door ons, de mens, en dat is nog nooit vertoond. Volgens internationale natuurbeschermingsorganisaties (verenigd in de IUCN) wordt momenteel 40% van alle bekende dier- en plantensoorten met uitsterven bedreigd.

1.2 Is biodiversiteit belangrijk?

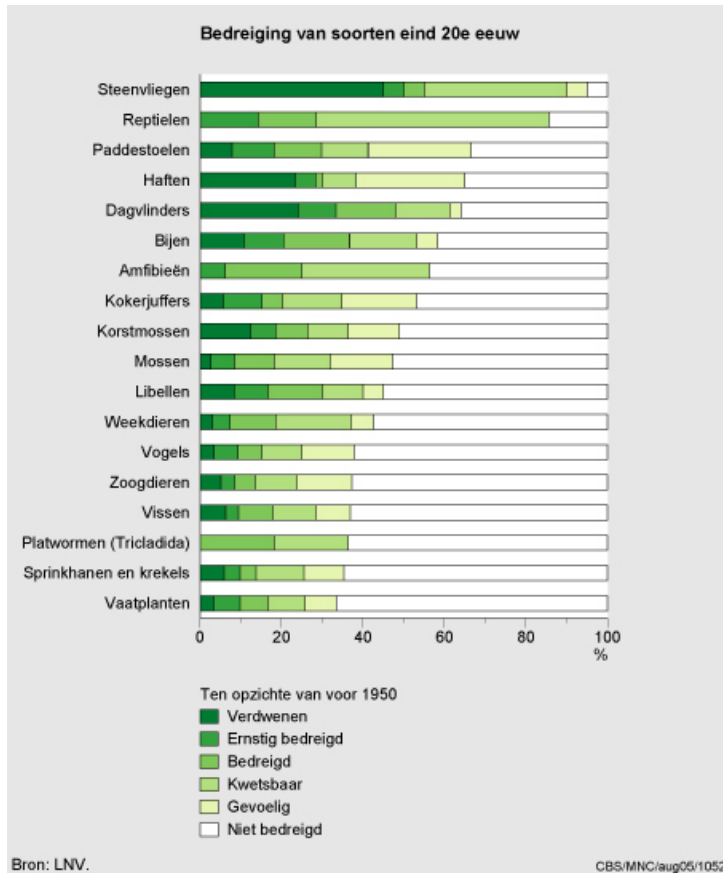
De wereldwijde achteruitgang van biodiversiteit is niet alleen erg omdat we daarmee minder mooie dieren en planten krijgen, er zijn veel meer gevolgen. Biodiversiteit is de pijler van al het leven op aarde. Biodiversiteit is de biologische levensverzekering van de mensheid, zoals Jan Pronk ooit zei. Biodiversiteit vervult tal van ecosysteefuncties zoals:

- Regulatie (bv waterzuivering en klimaatverandering);
- Productie (bv landbouw, visserij, gezondheidszorg);
- Informatie (bv menselijk welbevinden).

Daarnaast heeft biodiversiteit ook een belangrijke economische waarde. Dit is één van de redenen waarom de gemeente Veghel zich duidelijk als een groene gemeente profileert. Voorbeelden van economische waarde van biodiversiteit zijn:

- Biodiversiteit bevordert gezondheid en kwaliteit van het leven;
- Dankzij biodiversiteit ontstaat een aantrekkelijke gezonde leefomgeving waar mensen graag wonen;
- Recreatie en toerisme worden aangetrokken door gebieden met een hoge biodiversiteit;
- Productie uit landbouw en veehouderij;
- Biodiversiteit zorgt voor een bufferende werking (bv water, vervuiling, luchtkwaliteit);

- Biodiversiteit is het natuurlijk kapitaal van de maatschappij. Van de rente kun je gemakkelijk leven maar op dit moment gebruiken we ook het kapitaal.

In figuur 1.1 is te zien dat in de laatste 50 jaar de biodiversiteit in Nederland sterk is afgenomen. Per soortgroep is aangegeven wat hoeveel procent van de soorten in een soortgroep bedreigd of zelfs uitgestorven is. Bij steenvliegen is te zien dat bijna de helft van de soorten in 50 jaar tijd uit ons land verdwenen is. Bij reptielen is duidelijk te zien dat vrijwel alle soorten bedreigd zijn.

2 Biodiversiteit in gemeente Veghel

2.1 Hoe is het gesteld met de biodiversiteit in de gemeente Veghel?

De aanwezige natuur in de gemeente Veghel bestaat uit enkele verspreid liggende boskernen op hoge zandgronden en enkele natte natuurgebiedjes in de beekdalen. De natuurlijke samenhang en de natuurkwaliteit binnen de gemeente Veghel is de laatste eeuw achteruit gegaan. De kansen voor herstel zijn, met name door de aanwezigheid van de beekdalen, echter goed. In de gemeente Veghel zijn diverse beleidsplannen in relatie tot biodiversiteit opgesteld, dit zijn o.a. Landschapsbeleidsplan Veghel (2001), Inrichting Masterplan Ecologische Verbindingszones (2005), Bomennota (2007), en Natuurbeleidsplan Veghel (nog niet vastgesteld).

2.2 Wat doet de gemeente Veghel al voor biodiversiteit?

Om de biodiversiteit binnen de gemeente Veghel te versterken, worden meerdere projecten uitgevoerd. Een grootschalig project is 'Inrichting Masterplan Ecologische Verbindingszones' waarbij de Ecologische Hoofd Structuur binnen de gemeentegrenzen van Veghel wordt gerealiseerd. Daarnaast zijn een aantal uitvoeringsprojecten uit het Landschapsbeleidsplan Veghel uitgevoerd of in uitvoering, zoals: aanvulling singelstructuren, kleinschalige natuurontwikkeling, erfbeplantingproject en stimulering landschapontwikkeling door particulieren. Ook zijn er een aantal projecten die vallen onder de noemer 'Countdown 2010', zoals 'Ecologische knooppunten' waarbij ecologie en recreatie zijn gecombineerd en 'Biodiversiteit in de achtertuin' waarbij burgers voordelig nestkasten en inheemse struiken kunnen aanschaffen. Ten slotte wordt bij het beheer van gemeentelijk groen zo veel mogelijk rekening gehouden met de natuurwaarden en deze natuurwaarden waar mogelijk versterkt.

2.3 Duurzame Driehoek en biodiversiteit

Vanaf november 2003 hebben dertien gemeenten en de Provincie Noord-Brabant de intentieverklaring 'Duurzame Driehoek' getekend. In maart 2007 hebben ook drie andere gemeenten en de Brabantse Waterschappen deze verklaring ondertekend. Hiermee wordt de ambitie uitgedragen om de komende jaren in de driehoek 's-Hertogenbosch, Eindhoven en Tilburg een daadwerkelijke sprong te maken in een duurzame ontwikkeling. De deelnemende partijen willen de bestaande natuurlijke, historische en culturele waarden van het gebied, waaronder het Groene Woud, vergroten door de uitvoering van concrete projecten. Dit doen zij in actieve samenwerking met zoveel mogelijk maatschappelijke organisaties, onderwijsinstellingen, bedrijven en burgers.

De deelnemers van de Duurzame Driehoek hebben de Countdown 2010 verklaring ondertekend en geven daarmee aan zich extra te zullen inspannen voor het behoud van de biodiversiteit. Om hier concreet invulling aan te geven is het project 'Duurzame Driehoek adopteert soorten' opgestart, onder het motto: met meer soorten meer mans in de Duurzame Driehoek. De Duurzame Driehoek erkent daarmee het belang om biodiversiteit gezamenlijk en regionaal onder de aandacht te brengen van een breder publiek en zal lokale acties ter behoud en versterking van biodiversiteit voorbereiden en uitvoeren. Elke deelnemer heeft een biodiversiteitambassadeur benoemd en stelt een actieplan op.

3 De natuurambassadeur vleermuis

In het vorige hoofdstuk is al gezegd dat biodiversiteit een abstract begrip is. Veel mensen weten niet wat er precies mee wordt bedoeld. Het is daarom goed om biodiversiteit een gezicht te geven. In 2008 adopteert de gemeente Veghel daarom een diersoort die typerend is voor de gemeente. Deze soort zal het gezicht worden van biodiversiteit in Veghel. Welke soorten in de gemeente voorkomen is sterk afhankelijk van de aanwezige landschappen en ecosystemen in de gemeente. In dit hoofdstuk wordt eerst beschreven welke landschapstypen in de gemeente Veghel voorkomen.

3.1 De karakteristieke landschappen van de gemeente Veghel

Het landschap van de gemeente Veghel kan worden onderverdeeld in grootschalige jonge ontginningen, beekdalen en bossen op de hogere zandgronden.

Beschrijving per landschapstype:

Grootschalige jonge ontginningen

Bij de jonge ontginningen is een rationele verkaveling toegepast. Door de beplanting is het landschap opgedeeld in rechthoekige ruimten met soms beperkt doorzicht. Door het intensieve agrarische gebruik zijn er weinig kansen voor de natuur.

Beekdalen

De beekdalen hebben een open tot halfopen karakter. De belangrijkste beekdallandschappen binnen de gemeente Veghel zijn de beekdalen van de Leijgraaf en de Aa. Andere beekdalen zijn de Beekgraaf, Hurkske Loop en de Biezenloop. Deze beekdalen zijn aangemerkt als ecologische verbindingzones en worden verder ontwikkeld tot natuurzones met een kleinschalig landschap van veelal graslanden. De beekdalen zijn van belang voor weidevogels, struweelvogels, amfibieën, vissen, ongewervelde dieren en zoogdieren (o.a. das en diverse soorten vleermuizen).

Bossen

In het verleden zijn de boscomplexen aangelegd om stuifzand vast te leggen en voor houtproductie op de slechtste landbouwgronden. De belangrijkste boscomplexen in de gemeente Veghel zijn: Eerdse Bergen, 't Lijnt, Het Hurkske, Goorsche Bossen en Blankens Kerkhof. De bossen zijn van groot belang voor veel soorten planten en dieren. Waar vennen in bossen voorkomen, zijn deze delen een belangrijk leefgebied voor amfibieën. Verder zijn de bossen van belang voor bos- en struweelvogels, ongewervelde dieren en zoogdieren.

Landschapskeuze voor ambassadeurssoort

De beekdalen zijn een geschikt landschapstype om een ambassadeurssoort aan te koppelen. De beekdalen zijn een leefgebied voor vele dier- en plantensoorten, zijn van belang voor de biodiversiteit en worden de komende jaren ontwikkeld tot ecologische verbindingzones. Door een ambassadeurssoort te kiezen die typerend is voor de beekdalen, wordt bijgedragen aan extra bekendheid van en draagvlak voor de ontwikkeling van de ecologische verbindingzones.

3.2 De kanskaart

De provincie Noord-Brabant ontwikkelt momenteel interactieve kaarten waarin gegevens over het voorkomen van soorten en het leefgebied binnen een bepaalde gemeente worden gecombineerd tot kansenskaarten per gemeente. De soortenkaarten geven aan welke soorten er in welke gemeente voor komen. Het betreft prioritaire soorten en andere 'bijzondere' soorten. De kansenkaart geeft daarentegen zicht op welke soorten in welke gemeente voor *kunnen* komen. Hier betreft het alleen prioritaire soorten. De gemeente Veghel is relatief belangrijk voor planten- en diersoorten die gebonden zijn aan de beekdalen. Voorbeelden hiervan zijn: kruipend moerasscherm, beenbreek, alpenwatersalamander, kamsalamander, beekoeverlibel en oeverwaluw. De tabel met alle prioritaire soorten voor Veghel, staan in bijlage 1.

3.3 De soortkeuze

Van belang voor biodiversiteit in de gemeente Veghel zijn soorten van beekdalen. Voor de beekdalen wil de gemeente Veghel meer beplanting in de vorm van elzensingels en knotbomen. Libellen, steenuil, knotwilg en vleermuis zouden hier een goede trekker voor kunnen zijn. In de afweging voor de soortkeuze is onder andere gekeken of een soort in omliggende gemeenten al veel is gebruikt (steenuil), educatiemogelijkheden (aaibaarheid) en of een soort ook dicht bij de mensen (in het stedelijk gebied) voor kan komen.

Afweging soortkeuze

soort	kenmerkend	aandachtsoort gemeente	prioritaire soort provincie	aaibaar	stedelijk gebied	landelijk gebied	invloed burger
libel	+	+	+	+/-	+	+	+/-
kamsalamander	+	+	+	-	+/-	+	+/-
alpenwatersalamander	+	+	+	-	-	+	-
steenuil	+	+	+	+	-	+	-
gierzwaluw	+	+	+	+/-	-	+	-
vleermuis	+	+	+	+/-	+	+	+
knotwilg	+	+	-	+	-	+	-

Uit bovenstaande afweging van de soortkeuze blijkt dat de vleermuis de meest geschikte ambassadeurssoort is. De vleermuis is kenmerkend voor Veghel en de beekdalen, komt zowel in stedelijk als landelijk gebied voor, is redelijk aaibaar en de burger kan er een goede invloed op uitoefenen. Vleermuizen zijn dieren waar relatief veel over te vertellen is en het is een uitdaging om ze een positiever imago te geven.

Van de verschillende vleermuissoorten die in Veghel voorkomen, is de watervleermuis het meest geschikt om te gebruiken bij concrete acties. De watervleermuis is geschikt, omdat er verschillende maatregelen aan kunnen worden gekoppeld ten behoeve van het beekdallandschap, andere soorten van kunnen meeprofitieren, mensen dicht bij huis maatregelen kunnen nemen en waar educatieve wandelingen, lezingen, etc. voor mogelijk zijn.

3.4 Vleermuis als natuurambassadeur

Bijna iedereen heeft wel eens een vleermuis gezien, 's avonds jagend op insecten rond lantaarnpalen. Vleermuizen zijn de enige vliegende zoogdieren. Overdag slapen de meeste vleermuizen en 's nachts jagen zij op insecten. Om in het donker te kunnen jagen, hebben vleermuizen niet genoeg aan hun ogen. Om zich te oriënteren zendt een vleermuis een signaal uit dat weerkaatst op voorwerpen in de omgeving. De weerkaatsing (echo) vangt de vleermuis op met zijn oren, zodat hij weet waar het voorwerp zich bevindt. Een vleermuis moet om te overleven per nacht een kwart tot een derde van zijn lichaamsgewicht aan insecten eten. Voor een vleermuis betekent dat per nacht wel 300 muggen, motjes en kevertjes.

In de gemeente Veghel komen verschillende soorten vleermuizen voor: laatvlieger, grootoorvleermuis, dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis en watervleermuis. Waarschijnlijk komt ook de franjestaart voor in het Lijnt. De provincie noemt ook nog de tweekleurige vleermuis op de kanskaart (zie paragraaf 3.2). Naar de burger toe zal worden gesproken over de ambassadeurssoort 'vleermuis', maar de meeste acties zullen specifiek zijn gericht op de watervleermuis. De watervleermuis is in grote delen van Nederland een algemene vleermuissoort.

De watervleermuis is een middelgrote vleermuis, heeft een lichte vacht op de buik, een donkerbruine vacht op de rug en opvallend grote voeten. Overal waar voldoende oude bomen zijn en wateroppervlakken (beken, plassen en kanalen) met voldoende beschutting kan de watervleermuis worden gevonden.

In de zomer verblijven watervleermuizen vooral in boomholten, maar soms ook in nestkasten of vleermuiskasten. In de periode september - april houden watervleermuizen hun winterslaap. De winterslaap wordt doorgebracht in grotten of kunstmatige verblijfplaatsen, zoals bunkers, kelders en tunnels. De zomer- en winterverblijfplaats van de watervleermuis liggen dicht bij elkaar.

Het jachtgebied van de watervleermuis kan tot enkele kilometers vanaf de zomerverblijfplaats liggen. De vliegroutes van zomerverblijfplaats naar jachtgebied volgen lijnvormige elementen zoals, bomenrijen, houtwallen en waterwegen. De watervleermuizen fourageren vlak boven het wateroppervlak en voeden zich met insecten die op het wateroppervlak zitten of daar net boven uitsteken. De voornaamste soorten zijn: schietmotten, muggen, dansmuggen, haften, kleine vlinders en kevers. Als de watervleermuis een prooi heeft ontdekt harkt hij die met zijn grote voeten van het wateroppervlak.

3.5 Meeliftende soorten

De watervleermuis komt voor in gebieden met oude bomen en open water. De watervleermuis is daardoor in Veghel verbonden aan de beekdalen. De beekdallandschappen herbergen belangrijke natuurwaarden en deze gebieden hebben ook een grote biodiversiteit.

De acties worden gericht op de watervleermuis, maar ook andere vleermuissoorten profiteren mee. Andere dier- en plantensoorten die meeliften, zijn bijvoorbeeld: das, kerkuil, kamsalamander, beekoeverlibel, beekjuffer, sleutelbloem en dotterbloem. Veel van deze soorten zijn gebonden aan de beekdalen en zijn door de provincie Noord-Brabant ook aangegeven als prioritaire soort op de kanskaart (zie paragraaf 3.2 en bijlage 1).

4 Uitvoeringsplan

4.1 Acties

Het doel van dit actieplan is het versterken van het landschap ten behoeve van de (water)vleermuis, het behoud van de populatie en het verbreden van draagvlak ten aanzien van de soort. Per doelstelling zijn in deze paragraaf concrete acties genoemd. De acties dragen meestal bij aan meerdere doelen, maar zijn steeds onder één doelstelling ingedeeld.

Versterken van het landschap ten behoeve van de vleermuis

- Aanplant inheemse bomen en struiken met daaraan aangepaste kruidlaag
- Versterken lijnvormige landschapselementen
- Verbeteren beheer en onderhoud ecologische groen/lijnvormige landschapselementen

Behoud van de populatie

- Aanleg vleermuisbunker
- Aankoop vleermuiskasten

Verbreden van draagvlak ten aanzien van de vleermuis

- Maken en ophangen vleermuiskasten in samenwerking met scholen, stadshobbywerkplaats en bewoners
- Lespakket i.s.m. IVN
- Lezingen en wandelingen organiseren voor scholen i.s.m. IVN
- IVN wandeling organiseren

4.2 Planning

De meeste projecten worden uitgevoerd in 2010. Projecten die in 2010 worden uitgevoerd, kunnen al wel in 2009 worden voorbereid. Een aantal projecten zal reeds starten in 2009. De planning per project is weergegeven in de tabel uitvoeringsprojecten actieplan gemeente Veghel in bijlage 2.

5 Communicatieplan

5.1 Inleiding

De gemeente Veghel heeft de Countdown 2010 verklaring ondertekend. Deze verklaring is in het leven geroepen om de achteruitgang van de biodiversiteit een halt toe te roepen. Met het ondertekenen van de Countdown 2010 verklaring heeft de gemeente aangegeven dat ze zich actief zal inspannen om de teruggang van biodiversiteit in Veghel om te keren in een toename van biodiversiteit. De gemeente gaat hiervoor de medewerkers van de eigen organisatie, maar vooral ook haar inwoners zelf stimuleren om dit te bereiken. In dit communicatieplan wordt beschreven hoe de gemeente om zal gaan met communicatie naar de medewerkers van de gemeente en haar inwoners.

5.2 Communicatiedoelstellingen

De doelstelling van communicatie is het verbreden van draagvlak voor de vleermuis en bewustwording van het belang van biodiversiteit.

5.3 Doelgroepen

De doelgroepen voor de communicatie zijn in te delen in vijf groepen. Deze vijf doelgroepen zijn:

- Inwoners Veghel
- Scholen
- Verenigingen
- Eigen organisatie
- Regio

Inwoners Veghel

Alle inwoners van de gemeente Veghel zullen worden geïnformeerd over de gekozen ambassadeurssoort, biodiversiteit en Countdown 2010. Door de communicatie naar bewoners wordt meer draagvlak voor de vleermuis verkregen en kunnen mensen zelf invloed uitoefenen op de instandhouding van de vleermuis door bijvoorbeeld een vleermuiskast te kopen.

Scholen

Een aparte doelgroep voor communicatie zijn de scholen. Door scholen te betrekken bij de acties voor de vleermuis worden leerlingen, leerkrachten en ouders bewust van natuur, biodiversiteit en de bijzondere leefwijze van de vleermuis. Scholen kunnen goed meehelpen aan de instandhouding van de vleermuis door gerichte acties.

Verenigingen

In de gemeente zijn diverse verenigingen actief, welke een relatie met de acties uit dit actieplan. Dit zijn o.a.: dorps- en wijkraden, zltu en jeugdgroepen.

Eigen organisatie

Het doel van communicatie binnen de eigen organisatie is medewerkers van de gemeente Veghel bewust te maken van het belang van de vleermuis en zijn leefgebied in de gemeente Veghel.

Regio

Door over de acties te communiceren naar regionale pers en omliggende gemeenten zal bewustwording over biodiversiteit worden verhoogd. Tevens wordt een voorbeeld gesteld naar andere gemeenten om ook de achteruitgang van biodiversiteit te stoppen.

5.4 Interne communicatie

Communicatie binnen de gemeentelijke organisatie is interne communicatie. Het doel van interne communicatie is de ondertekening van de Countdown verklaring en het thema biodiversiteit bij alle medewerkers onder de aandacht te brengen. Uiteindelijk zou door middel van interne communicatie een verandering van gedrag kunnen optreden. We willen dat medewerkers biodiversiteit als een kans gaan zien.

Doelgroep, middelen en het doel van de interne communicatie:

Doelgroep	Middelen	Doel
Afdeling Klantzaken	Kennismiddag Huisnet	Bewustwording beschermde diersoorten en omgang daarmee (behoud populatie)
Afdeling Ruimtelijke & Economische ontwikkelingen	Nalunchbijeenkomst Huisnet	Bewustwording vleermuis en zijn leefgebied in relatie tot ruimtelijke projecten
Afdeling Beheer Openbare Ruimte	Nalunchbijeenkomst Huisnet	Bewustwording beschermde diersoorten en vleermuisleefgebied in relatie tot beheer
Overige afdelingen	Huisnet Nalunchbijeenkomst	Bewustwording vleermuis en biodiversiteit
Personeelsvereniging	Activiteit	Draagvlak vleermuis

5.5 Externe communicatie

De communicatie tussen de gemeente en de verschillende doelgroepen is externe communicatie. Een van de belangrijkste doelstellingen van het biodiversiteit actieplan is het betrekken van de inwoners van de gemeente Veghel bij de uitvoering van activiteiten in het kader van dit biodiversiteitactieplan. Externe communicatie is dan ook zeer belangrijk en is doorslaggevend voor het succes van het biodiversiteit actieplan.

Doelgroep, middelen en het doel van de enterne communicatie:

Doelgroep	Middelen	Doel
Inwoners Veghel	Persberichten Website Gemeentepagina Wandeling/lezing IVN Kopen vleermuiskast Infofolder Tentoonstelling bibliotheek, Uitpunt, ziekenhuis en/of Natuurtuin Opening vleermuiskelder	Draagvlak voor de soort vleermuis en bewustwording biodiversiteit
Scholen	Lespakket i.s.m. IVN Lezing/wandeling IVN Vleermuiskast timmeren	Bewustwording natuur, biodiversiteit en bijzondere leefwijze van de vleermuis
Verenigingen		Draagvlak voor de soort vleermuis en bewustwording biodiversiteit.
Regio (Duurzame driehoek en ook andere gemeenten)	Pers en omliggende gemeenten uitnodigen bij opening vleermuiskelder	Bewustwording biodiversiteit en voorbeeldfunctie voor andere gemeenten

5.6 Communicatieplanning

Zet een globale communicatieplanning op (hier alvast een eerste aanzet):

Maand/jaar		Doel
dec 2008	Bestuurlijke bijeenkomst	Afstemming met gemeenten Duurzame driehoek
jan 2009	Vaststellingstraject actieplan door College van B&W, ter informatie naar Raad	Het actieplan is vastgesteld, er kan gestart worden met de uitvoering
vanaf feb 2009	Start uitvoeringsprojecten	De verschillende projecten moeten op de rails gezet worden

6 Monitoring

Monitoring natuurambassadeur en acties uit het uitvoeringsprogramma. In dit hoofdstuk wordt beschreven hoe de resultaten van de acties gemeten worden maar ook hoe de status van de geadopteerde soort wordt gemeten.

NOG INVULLEN!

Bijlagen

Bijlage 1

Prioritaire soorten Kanskaart provincie Noord-Brabant voor gemeente Veghel

Kruipend moerasscherm
Zwartblauwe rapunzel
Knoflookpad
Knikkend nagelkruid
Teer guichelheil
Gevlekte witsnuitlibel
Speerwaterjuffer
Slechtvalk
Drijvende waterweegbree
Kerkuil
Das
Steenuil
Kamsalamander
Beekoeverlibel
Bever
Vroege glazenmaker
Oeverzwaluw
Poelkikker
Heikikker
Kleine veenbes
Alpenwatersalamander
Moerasstrepzaad
Beenbreek
Huiszwaluw
Knolsteenbreek
Bont dikkopje
Tweekleurige vleermuis
Georde Fuut
Rugstreepad
Venwitsnuitlibel
Bruine eikenpage
Levendbarende hagedis
Grauwe Klauwier
Kleine ijsvogelvlinder
Nachtzwaluw

Tabel uitvoeringsprojecten actieplan gemeente Veghel

Project	Omschrijving	Trekker	Partners	Planning	Kosten	Financiering	opmerkingen
Doelstelling 1 Versterken landschap ten behoeve van vleermuis							
Aanplant (inheemse) bomen en struiken met daaraan aangepaste kruidlaag	Uitvoering geven aan het Stimuleringskader Groen Blauwe Diensten	K. van Hunen	Provincie	In voorbereiding, nog geen bestuurlijk besluit	€	Voorjaarsnota 2008: jaarlijks € 12.500 Subsidie provincie?	
Versterken (aanvullen en verbinden) lijnvormige landschapselementen Landschapsbeleidsplan	Particulieren stimuleren voor realisatie nieuwe landschapselementen op particuliere grond, bijvoorbeeld houtsingels op perceelsranden of nieuwe beplanting in overhoeken. Rol gemeente: voorlichting	K. van Hunen	Provincie	2009 -2012	€	Voorjaarsnota 2008: 2009: € 5.000 2010: € 5.000 2011: € 5.000 2012: € 6.000	
Erfbeplantingsproject Landschapsbeleidsplan	Aanleg van landschappelijke beplantingen op en aansluitend aan erven. Rol gemeente: voorlichting	K. van Hunen		2009 -2012	€	Voorjaarsnota 2008: 2009: € 5.000 2010: € 5.000 2011: € 5.000 2012: € 6.000	
Verbeteren beheer en onderhoud particulier ecologisch groen/ lijnvormige landschapselementen	Extra voorlichting in de vorm van workshops en/of cursus voor particulieren door de medewerkers van de afdeling Beheer Openbare Ruimte of een opleidingscentrum	M. van Heijst	Medewerkers BOR, Opleidingscentrum en/of IVN	2009	€ 10.000	Subsidie provincie?	
Doelstelling 2 Behoud van populatie							
Aanleg vleermuisbunker	Het aanleggen van een vleermuisbunker waar in ieder geval de watervleermuis kan overwinteren. Als	K. van Hunen of B. van der Aa	M. van Heijst Middelbaar onderwijs	2009	€ 10.000	Budget Duurzame Driehoek of kleinschalige natuurontwikkelingen.???	Waarschijnlijk ook kansen voor sponsoring door bedrijven.

		geschikte locatie wordt gedacht aan de Aa-broeken.					
Biodiversiteit in de achtertuin		Voordelig aanschaffen van o.a. vleermuiskasten door particulieren	K. van Hunen	Natuurtuin	2009	€ ?	Gedeeltelijk subsidie provincie
Doelstelling 3 Verbreden draagvlak ten aanzien van vleermuis							
Maken en ophangen vleermuiskasten		Workshops voor het maken van vleermuiskasten, waarna de kasten op geschikte plaatsen worden opgehangen.	M. van Heijst	Basisscholen / voortgezet onderwijs, stadshobbywerkplaats, bewoners, medewerkers gemeente	2009/2010	€ 1.000	Budget Duurzame Driehoek of kleinschalige natuurontwikkelingen.???
Lespakket		Maken van een lespakket over de vleermuis en verspreiding via de natuurtuin voor de basisscholen in de gemeente.	M. van Heijst	IVN	2009/2010	€ 5.000	Budget Duurzame Driehoek of kleinschalige natuurontwikkelingen Subsidie provincie?
Lezingen en wandelingen voor scholen		Lezingen en wandelingen voor scholen in combinatie met een lespakket over de vleermuis.	M. van Heijst	IVN	2010	€ 1.000	Budget Duurzame Driehoek of kleinschalige natuurontwikkelingen Subsidie provincie?
IVN-wandeling		Organiseren van een IVN-wandeling voor alle geïnteresseerde bewoners van Veghel.	IVN	M. van Heijst	2010	nihil	Niet van toepassing